

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôî'a acêst'a ese tóta Marti sér'a,
— dër' prouneratiunile se priimescu
in tôte zilele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tôte siodieniele si banii de prou-
neratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacee timbrale.

Caus'a causei.

De candu lumea invetiata
A pusu pe nasu ochilari,
Multe lucruri ni se-aréta
Cà-ar fi éstraordinari.

Avantagiulu este mare,
Nu se póte pretiuí;
Ôre ast'a 'naintare
Cui avemu de-a-o multiumí?

Propasírea in sciintia
Si urcarea pe Parnasu,
Estea sunt cu preferintia,
Ce-au pusu ochilari pe nasu.

Nu vi para dër' minune,
Candu paretele 'nalbitu,
Ochilarii vi voru spune,
Cà nu-e albu, cà s'a 'nnegritu!

Cà-acea sticla, ce 'nvelesce
Ochisorii cu capacu,
Obieptulu ti-lu festesce
Cu colóre dupa placu.

Mintea ti-o iluminéza,
Toti te credu de iscusitu;
Lumea mai multu te stiméza,
Càtu-ce esci la ochi blanitu.

A-poi scii mài fratióre,
Cà mai este-unu avantagiu;
Acea sticla lucitória
Te ajuta si 'n limbagiu;

Ea-ti propune o metoda
Si-ti dà aeru de „bon ton,”
Sà vorbesci mai dupa moda,
Si sà fi omu de salonu;

Ea credinti'a cea desiérta,
Ti-o departa chiaru de totu,
Si cu mintea-ti luminata
Nu mai poti sà fi bigotu,

Ea-ti aréta calea drépta,
Pe car' trebe sà purcedi
La domní'a, ce te-ascépta,
Si la rangu ce meritezí.

Cine vre dër' sà-aibe minte
Si sà scape de necasu,
Faca cum lumea pretinde:
Puna-si ochilari pe nasu! . . .

Z. . . .

x. . . . y. . . .

Anecdote.

Unu domnu mare, trecundu cu o calésa trasa de
4 cai pe lungu unu popa, care sapá la cucuruzu, 'lu
intrebà:

Cà de ce sapa chiaru Dsa si nu-si platesce nesce
dileri?

— Domnedieu, — respunse pop'a — candu a
scosu pre omu d'in raiu, i-a disu: „Intru sudórea feciei
tale ti vei castigá panaea! Eu vreu sà-i auscultu porunc'a.

Cati boi are tatalu teu? — intrebà unu popa de
cutare pruncu.

— Tatalu meu are 12 copii — respunse acest'a
confusu.

Anecdote scornite de Piperusiu.

Dóue amice — d'intro cari un'a nu de multu se maritá, — convinu la olaltá.

— No scrata — intrába un'a — cum ti-place vióti'a casnica.

— Destulu de reu, — barbatulu meu e tocmai unu dracu in-pelittiatu.

— A-poi are si córne?

— Ba nu inca, me temu inse cà in curendu va avè.

O cocóna la o representatiune comica teatrata — atát'a se inflá de risu, incátu de-odata eschiamá barbatului ei: „de-asi privi inca totu de aceste, atunci póte asi mori de risu.“ La ce barbatulu ei se scólá, gatandu-se sà plece.

— Unde mergi? — lu-intrebá cocón'a.

— Mergu de dragulu teu, sà-ti cumparu bilete sî pe representatiunele viltórie.

In bolu.

Junel: Défóra, osei multu ostenita, nu poruncesci ceea de recovitu.
Féta: Ba da, — te rogu lasá-me in pace pe unu pahariu de óra.

Duoi soldati erau pusi in „scirbocu.“ Glontiuulu de tunu peste pucínu tempu retediá capulu unui'a.

— Cátu se va mirá tovarasiulu meu — díse cel-a-l-altu, — déca trezindu-se va observá cà e fore capu.

Piperusiu.

„Gur'a Satului“ d'in Aradu càtra Softele d'in Constantinopolea.

Facu o intrebare naiva: „óre noulu sultanu alu Dvóstre Aid-du-lu Aminu n'a capiatu inca?“

Softele d'in Constantinopolea càtra „Gur'a Satului“ d'in orasiulu Aradu.

„Inca nu!“

Osiedietória dela epitropi'a provisorie a fundurilor comune. *)

Presedinte: Dr. Sandr'a, baba betrana, óma literata, auctória de gramatica sî alte carti romanesce netiparite, traducatóri'a tuturor poetiloru clasici pentru sine numai!

Notariu: Tanasu Sandri vechi Buchi Bumbului d'in Tuducea, de altu-cum sî poetu natiunala pe de-a furisulu, cà-ci pe face nu-i sta bine, numai ca la poetu ungrescu!

De face a fostu: plenulu epitropiei, — ca publicu: porcari, vitielari, sî alti oficianti puru natiunali.

Obieptulu desbaterei a fostu: deslegarea cestiunei limbei oficióse pentru epitropia.

Notariulu: ca-si omulu celu mai teneru sî mai infocatu pentru caus'a natiunala face urmatóri'a propunere: „avendu in vedere cà Dvóstra sunteti toti ómeni, cari ati incaruntitu in lupt'a natiunala, déra d'in tóta lupt'a nu ati potutu castigá natiiei neci-o usurare, de abia poturati sà vi castigati Dvóstre ce-va, urméza déra cà lupt'a natiunala pentru natiá nu ajunge nemicu; avendu in vedere, cà eu am absolvatu scólele la prapaditulu cel'a de Beinsiu, unde nu am invetiati numai romanesce, si pucín'a pricepere ce-o am d'in ungresc'a mi-am insusitu-o in fia iertatulu „fundu jiga-ianu“ d'in Orbi'a mare; si mai avendu in vedere, cà eu pone aci numai d'in indemnulu meu propriu — de-si pelunga inalt'a aprobare ulterióra a Domnia vóstra — nu m'am servitu de

adeverat'a si unic'a mantuitória limba oficiósa ungresca, numai in unele cause speciali d. e. recercarile càtra autoritatile straine, éra romaniloru am scrisu totu romanesce,

propunu: „cà de a-ci in colo limb'a oficiósa — de si nu esclusive — sà fia cea ungresca, moti-vandu-mi propunerea acést'a inca si cu urmatóriele:

a) Déca d. e. pe detorasii epitropiei i-vomu avisá in ast'a limba, ei de locu voru vedé cà nu-e lucru de gluma, si voru fi punctuali in refuirea deto-riiloru;

b) Déca d. e. vomu recercá atare autoritate comitatensa in limb'a romana, a-poi aceea, la casu candu nu ar avè oficianti romani, va fi silita sà face posturi si pentru romani, ca sà aiba cui impartí caus'a, a-poi gát'a Dvóstra o sciti bine, cà multi de ai nostri se intereséza de epitropia, a-poi acelu romanu d'in candu ia candu se va pune de ne-a si controlá, ce Dieu n'aru fi pré bine, si numai amu dá de ce-va pacoste.

c) Ce-e mai pre susu de tóte, a-poi manipula-rea romanésca mai alesu de bani natiunali si inca in Aradu, este in sine unu ce suspiciosu.

d) In fine ar mai fi inca multe feliu de feliu de motive, cari inse le retacu, fiindu convinsu de-o parte cà Dvóstra si asie consentiti cu mine, éra de alta parte sciindu bine, cà „Gur'a Satului“ síede numai a-ci peste drumu de noi, me temu, cà va audi despre tóte aceste si nu mai de càtu amu dá de ce-va pedeci, me rogu déra sà se priimésca propu-nera „en bloc.“

* * *

Propunerea s'a priimitu cu insufletire natiunala indatinata.

Pàtieni'a unui tiganu.

Unu tiganu stremtiosu, murdalnicu,
Sî de fóme hamnisitu,
Vrendu sà fia si elu harnicu,
Éta cum s'a sfatositu:
Se duse 'ntr'o dí de Luni
La tergu sà venda carbuni,
Ca sà capete lovei, *)
Sà se óspete cu ei.
Pon' a-colo merse 'n pace,
Cà-ci flamendu n'avea ce face,
Dér' indat' ce-a capetatu
Banisiori, s'a imbetatu.
Si de bétu fiindu mai mortu,
Se intorse càtra cortu.
Pe cale canta si sbéra,
D'in pele mai sta sà-si sara,
Incátu celu ce ilu vedea,
Stá in locu si ilu ridea.
Dela-o vreme i se pare,
Cà drumulu e o carare,
Deci decátu pe cale 'ngusta,
Mai bine merge pe pusta,
Si apuca pe campia,
Ca s'arete-a fi 'n betia.
Unu ciobanu dela o turma
Indata cantarea-i curma,
Strigandu: „Mái cióra spurcata
Nu-mi fa turm'a spariata,
Cà de te apucu in struni,
Ti aretu cà adi e Luni!“

*) Nu romano-unguresci, ci aradu-caransiebesiane.

*) Lovei, conventu tiganescu insémna „bani.“

— Mă d'a halea horovesci,
Te sciu eu că cine esci,
— Dîse ciorganulu nostu,
Sberandu cum potî de prostu, —
Nu scii că io-su Ciucuranulu,
Carre be, de-acum e anulu,
Totu rrachiu de hălu de pruna,
Numai să am voia buna.
— Bine, bine, cióra négra,
Mergi sî-ti cauta de tréba,
Du-te unde ai pornitu,
Dér' nu-mi sberá-asîe cumplitu.
Tiganulu nu vré să scia,
Ci totu sbéra pe campia.
Oile incepu să fuga,
Ca candu lupii le alunga.
Ciobanulu iute se duce,
Turm'a 'n ordine sî-o-duce,
Si-a-poi dupa tiganu fuge,
Pre care déca-lu ajunge,
Mi-lu botéza romanesce,
Totu pe diosu mi-lu tîraesce.
A-poi ilu face scapatu,
Firece cu capulu spartu. — —
Ajungendu tiganu 'n cortu,
Se trantesce diosu ca mortu,
Parpangeii vinu de graba,
Si pe dad'a mi-lu intréba:
Dela tergu ce li-a adusu?
Turt'a loru unde li-o-a pusu?
Dad'a-atuncia necasitu,
Astu-feliu loru li s'a caitu:
„Vai sî-amarru de tergulu meu,
Să-lu hî' batutu Domnedieu,
Cărbunasi i-am vendutu,
Banisforii i-am beutu,
A-poi venindu cătrra casa,
Unu ciobanu in cale-mi ésa,
Me bate cu-o bătă grrósa,
Cautati: nu mi-a rruptu d'in óse?
Avui narrocu că su omu tare,
Si-am scapatu cam cu greu mare,
Că-ci altu-cum me toropiá,
Ba póte me sî belia“.
Parpangelulu Pilatonu,
Se 'nholbă cătu unu demonu,
Sî strigă cu mare tonu:
„Nó vedi dada ce mai omu,
Să te lasi la unu ciobanu
Parr' că n'ai hî Ciucuranu.
Da haid' arréta-mi-lu mie,
Dórr 'am fostu in catania,
Nu te-oiu lasá de rrusîne,
Să te bata hia cine.“
Atunci tiganii pornescu,
Pre ciobanu mi-lu intalnescu,
„Mă tu ai batutu pre dad'a“?
Dîse Pilatonu catan'a,
— Io! da! — respunse ridiendu
Ciobanulu pe bătă standu. —
— „Mi-ar' placé să-lu bati acum,
Să-ti arretu că cine sum.
— Bucurosu, díce ciobanulu,
Sî prinde pre Ciucuranulu,
Sî mi-lu trante sî mi-lu scóla,
Sî éra diosu mi-lu dobóra,
A-poi díce: vrei sî tu?
Séu te cara, mi te du!
— Vina dada, vin' a-casa,
Lasa pre ciobanulu, lasa,
Că elu nu scie de gluma,
Va bate sî pre catuna.“
— „Vai da ce mi-ai ajutatú,
Tu Pilatonu blastematú!“ —
Dîse dad'a celu mai mortu
Si fugi pone la cortu.

I. P. R.

Pe rêvasiu.

(§.) Serbii díce, că lupta pentru „libertatea“
slaviloru dela médiadi, sî dilele trecute proclamara
pre principele Milanu — „rege alu Serbiei sî alu
Bosnei“, ca déra să aibe *cui* să-sî plece capetele.

(§.) Meditandu a-supr'a negociatiuniloru de armis-
titiu sî cele de pace între partile beligeranti d'in Orientu,
am conchisu, că odinaóra se dícea: „Si vis pacem, para
bellum!“ éra acum are a se díce pe întorsu, adica asîe:
„Si vis bellum, para pacem!“ Nu déra gospodine?!

(§.) In Serbi'a se ascépta 3. generari rusesci, cuaju-
toriulu caror'a siguru voru dimicá pre turci, de voru fugi
mancandu pamentulu, — sî ácesti 3. generari muscalesci
asceptati cu mare doru se chiama — *Decemvre, Ianuariu,*
sî *Faurariu!*

(§.) *Pe căta vreme in comitatulu Huniadórei sî celu nou
alu Sibiiului romanii s'au pusu pe talpe, lupta seriosu sî-sî
salvéza onórea nationale, totu pe aceea vreme, adi in consiliulu
municipalu d'in districtulu quondam vestitului Aradu sî cei
pucîni romani, cari s'au prezentatu ca de minune, dau numai
d'in cote sî se inhólba unulu catra altulu, ca vitielulu la pórt' a nóva.*

*O singura cióra d'in Micalac'a mai cutéza a cărát pe
domnii situatiunei intru volniciele loru.*

*Da bine croncanesce ciór'a d'in Micalac'a, fire-ar pipa-
laca!*

(§.) Da cine-e de vina, că adi romanii la Aradu
stau neorientati? Ei insî-sî ierte-i Ddieu. Că-ci candu
erau ocazioni de strinsura sî de consiliu, nu li-a tre-
buitu. S'au fostu pusu pe odihna sî pe indiferentismu,
pone ce conducatorii au remasu ca ciór'a in paru. Re-
trasf o-data consilierii, adi cei de condusu sunt ca
ciór'a in paru. Un'a pentru alt'a; déra pone candu
asîe?!

(§.) Pre vitézulu de *Hulberu* mi ti l'a luatú între córne
unu bica mai mare de cătu elu, sî mi ti l'a trantitu la pamentu,
de nu scimu, cum s'a mai ridicá in petióre.

Vedi asîe e, candu-omulu se lasa de proptele sele sî
ambla in dragulu domniloru dela putere.

Bine díce o vorba vechia romanesca, ce e dreptu cam
triviale, déra pré potrivita. „Celu ce ara cu domnii, grapa cu
e . . . — adica sciti eu — — *siediutulu*, ori 'cu *dosulu*,
cum o vreti mai pe cinste.

Ei déra, „naturalia non sunt turpia.“ —

Romanii audíndu de ácest'a trantitura próspeta, nu pré
compatimescu pre betulu *Hulberu*, d'in motivu, că dinsulu, ca
alu nostru, (pre cum adica érá să fia,) a-dese prevaricá in
holdele nóstre de cucuruzu, ba o-data pe de a-furisiulu s'a
bagatu sî in *vostinariulu* nostru, sî ni-a papatu *vostin'a* tóta,
spre a face domniloru bucuria de pagub'a nóstra!

A-poi éca acum multiamulu dela acei domni!!

Lucrulu naibii, că-ci *Colmarcu Tus'a* vre să 'mburde
lumea c'unu paiusiu.

In tóte partile au isbutitu frigurile de a croi „*Nagy
Magyarország*“—ulu pistasiescu.

Cele mai multe varmegii — mai cu séma romanesci
— au capetatu porunca mare, ca să jóce halaripulu sî să
se faca róta cornurata.

Deci, cine nu crede, că in curendu vomu avé o tíera
poternica, să fia ministru ungurescu!

Mai tare clocotescu inse in tíer'a a lui *Fedede-
lesiu-voda*.

A-colo adica „*méltóságos*“—ji au datu de draculu,
că prostii de valachi ii batu cu opinc'a peste botu.

Asiè de esemplu in cele două congregatiuni d'iu urma, tîenute in lun'a lui Septemvru, opincarii luara la jocu pre bietii nemesiuti atîta de iobajesc, încatu curagialu loru nemni-siescu d'inaintea poticii (spicieriei) li trecu in ciobôtele impintenate.

Cu tôte aceste „meltóság“-rile loru nu au desperatu, că-ci a-fore de legile ce-i scutescu — ca tuf'a pe țigani — li mai dadu Domnedieu căte-va buti gôle și a-nume pe unu piparariu, unu burdubosu încurcatu cu multe socoteli, o cătiéua infratitória, si vr'o căte-va gure largi și asiè potura escelă și ei in — sberaturi.

Unu singuru erou de la potica, (spicieria) de profesiune postamesteru și doctoru in unu de deligiantie și martiafoiu de cai orbi, n'a cutediatu să gramusde un'a.

Acést'a intemplantare prevediuta a ghidaltu fôrte pre tîc'a *Ilia*, deci jură pe chiotór'a de la chiamesia, că i-a deslegă elu limb'a.

Spre ajungerea acestui scopu si-a datu pintielusulu la unu slaiferu, ca să-lu ascuta bine, că-ci, vedi, paserile bune nu canta, numai deca li tai sub limba. Dér' o patî. . . .

Postamesterulu a datu de veste, si 'ntr'o buna demanétia facu, de slaiferulu a fugitu cu pintielusulu cu totu, și asiè meltóság-i'a sa a scapatu, fore să fia silitu ca să-si casce gur'a.

Ei dér' de ce ti-e dat'a totu nu scapi; a-poi tîc'a *Ilia* inca-e mare cătielu.

Pe a dón'a strinsura — pe candu adica nu mai impuscau honverdii și venise și celu d'in Beciu — tîc'a *Ilia* și-castigă unu altu pintielusiu, pretiu de 837 fi. bani varmegesci, și mergendu cu elu la Tribunalu, l'a ascutitu de cutea actelóru procesuali in privinti'a unoru bani seracesci și de spitalu, papati, și astu-feliu inarmatu, pr'in o interpelatiune, i-a succesu alu taiá pre postamesterulu sub limba.

Dér' érasí o patî, că-ci fiindu fric'a mare — dómna, cét'a mameluciloru amutí pe bietulu capu de varmegia.

Precum vedeti d'era trebile mergu de minune si a-colo — scite Ule'a cu cojoculu pone candu.

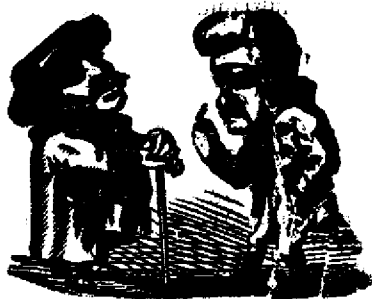
Ghicitara.

etru Traimu n[

Unulu d'in ghicitori va fi premiatu cu o carté romana. Postimú bateti-vi căpulu decumvá n'aveti ce lucrá!

Red.

TAND'A SI MAND'A,

T. Scii tu cine se bucura adi de perderile betiloru serbi și slavi dela sudu?

M. Turculu! cine altulu?!

T. Da a-fore de turcu?

M. Nu sciu, tu esci celu procopsitu, spune-mi-o!

T. D'a-poi Moisi, Iachobi, Israel, Nathan, Iaithelesz, Schmülesz, impreuna cu Pist'a celu cu mustetiele sucite și resucite.

M. Fí o, fi.

T. Fí da; că-ci dóra, de candu ai fostu preparandu de sub sistem'a lui mosiu Gavr'a, n'ai uitatu ce va să dica in latinesce: „*Similis simili gaudet.*“

M. Mi pare a insemná, că „corbu la corbu nu scóte ochii.“

T. Asiè ce-va.

T. Auleo mam'a mea, da ce vrei tu cu cărdulu acest'a de țigani și robi și cu caramidele, petrile și nasipulu celu multu ce l'ai adunatu in mediuloculu ulitiei?

M. Ferecatu mai esci la capu, da nu vedi, că vreu să fiu și eu presiedinte la scaunulu orfanalu d'in D.

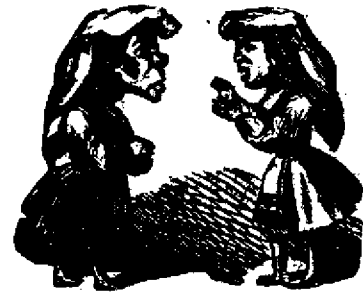
T. Ei acum'a su luminatu. Asfè dera ca să mérga bine trebile prunciloru seraci, ca și in D. presiedintele scaunulu orfanalu trebue să fia nu numai „Baumaister“ da inca și „Flasterariu.“

T. Nu mai e omulu siguru de viét'i'a sa neci pe unu momentu.

M. Cum asiè?

T. Audi minune! Dlu X. sér'a s'a culcatu sanetosu, și demanét'i'a s'a scolatu mortu.

TRÉNC'A SI FLÉNC'A.

T. Scii, soro draga, că numai unu picu de n'am fostu la balu?

Fl. Unde 'n brusí?

T. La *Dev'a* ce-a vestita.

Fl. Dóra la balulu casinei romane?

T. Na că ti-ai gastu-o. Da n'ai auditu, că acea casina éra pune pomana?

Fl. La ce balu dera?

T. La balulu „*Meltóság*“-iloru.

Fl. Ei bine d'a-poi cum de totusi nu te-ai dusu a-ieve?

T. Asiè, că am vediutu de pe tiedulele lipite de cornulu ulitieloru, că la acelu balu nu va fi — precum neci că-a fostu — vr'unu sufletu de romanu.

Fl. Cum se póte, că-ci pone a-cuma totu ne mai mestecamu?

T. D'a-poi bagu-séma asiè, că „*förendezö*“-ulu acum'a a fostu jupanulu *Cislicu*.

Fl. A-poi nu-ti para reu, că n'ai fostu. . . .

Cãrtiariulu satului.

Dlui B. in *Resit'a*: Ertatiune, că-ci multe-su neajunsurile nóstre. Dóra, dóra. A-poi deca ne-amu pune să aprehendámu, crede-ne, că si amu fi la rondulu nostru, a aprehendá multe, da fôrte multe. Tacemu iuse și innecámu, și facemu cum potemu, tîenendu la speranti'a, că ne vomu iutári in viitoriu!

Dlui A. P. in *Ger.* . . . Ba da, pucinu te cunoșcemu d'in colónele „Familiei“. Ei bine, esercita-ti puterile si la noi. In versulu „*Muierea*“ amu aflatu o ideia fundamentale, de si imitata numai; dóra limb'a si teacia lui sunt grele. O să se mai netediésca ce-va și a-poi vomu poté-o dá. La piesele traduse ori imitate, binevoiesca a reflectá la isvoru.